

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Additio Ad Qvæstiones Selectas in 1. 2. S. Thom. olim
impressas**

Requesenius, Josephus M.

Romæ, 1675

Sectio IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38791

mortale, potest homo assequi beatitudinem, dum veniale non destruit gratiam, & ius ad illius possessionem, quemadmodum destruit mortale.

SECTIO IV.

Inferuntur aliquot corollaria.

100 **H**inc infero primo dari omnibus adultis viatoribus fidelibus, ac infidelibus, auxilia sufficientia proxime, aut remote ad salutem consequendam, licet diuersimode pro diuersitate statuum. Hæc illatio desumitur ex scriptura, in qua pluries fit mentio de vniuersali vocatione per gratiam, Matth. 11. *venite ad me omnes, & cap. 22. quoscunque inueneritis, vocate ad nuptias.* Ioan. 1. *illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum,* quæ verba de illuminatione ad fidem, & gratiam consequendam intelligunt expositores apud Maldonatum, & Salmeronem; sed quia hæc loca fuscè congerunt, ac perpendunt Ruiz disp. 39. de prædest. à sect. 3. & seq. &

Bellar. lib. 2. de lib. arb. cap. 5. 7. & sequentibus, ideo lubet aliam, ni fallor, fortio rem rationem proferre, deductam ex testimonijs Scripturæ, ac Patrum, & sic arguo: Hoc est discrimen vitæ præsentis à futura, vt homo lapsus compos rationis, dum viuit, possit semper bene operari, secus in futuro, at hoc discrimen corrueret, si peccatoribus sublatum esset auxilium ad bene viuendum, & ad iter faciendum in via salutis, sine quo non haberent viam, nec dici possent viatores; maior patet ex illo Ecclesiast. 9. *Quodcunque potest manus tua, instanter operare, quia nec opus, neque ratio, neque sapientia, neque scientia erit apud Inferos, quò tu properas, quibus verbis ostendit solummodo in altera vita deesse peccatori potentiam sufficientem ad operandum, vnde sic concludit Chrysostomus hom. 37. in Matth. præsens hæc vita, tam rectè, quam contrarium tibi viuendi potestatem dat, vnde fatuam illam excusationem de virium insufficientia ad operandum, quam*
 pec-

pe
no
su
da
no
ip
tu
ta
ti
n
ar
su
lu
M
en
v
ta
p
ce
fo
v
3
ic
n
d
t

peccator intrudere audet, scilicet, non facio in hac vita, quia non possum, iure Deus exprobrat, ut mendacem Prouerb. 24. *Si dixeris, vires non suppetunt, qui inspector est cordis, ipse intelliget, & seruatorem animæ tuæ nihil fallit, reddetque homini iuxta opera sua, hoc est, ne ad impotentiam reijcias tuam malam operationem, quia non decipis seruatorem animæ tuæ, qui bene nouit vires sufficientes tibi suppeditas ad salutem, & ideo Gregorius lib. 25. Moral. cap. 6. in illud Iob 34. nec enim ultra in hominis potestate est, ut veniat ad Deum in iudicium, sic hortatur peccatores, quia ergo nunc in potestate est internum mentis nostræ contra nos subire iudicium, recognoscendo, accusemus nos ipsos: nec enim ultra in hominis potestate est, & lib. 33. cap. 20. post medium, alias 25. ait, idcirco nequaquam cælestis Patriæ præmia æterna percipiunt, quia ea nunc, dum promereri poterant, ex libero arbitrio contempserunt.*

IOI Eandem virium sufficientiam
H 3 tiam

tiam probant Patres ex illo Christi Domini, *Venit nox, cum nemo possit operari*, docentes in die vitæ datam esse facultatem sufficientem viatori ad bene operandum, sublatam verò in morte, in qua cessat meritum, vel demeritum succedente tempore retributionis bonorum, vel malorum operum, vt habent Olympiodorus in Ecclesiast. cap. 12. *rationem*, ait, *habeto tuæ salutis, eamque curato diligenter, donec vti potes libero voluntatis arbitrio; integrumque tibi est ad virtutem accedere.* Post hanc etenim vitam tibi accidet, non sicuti vis, sed torqueberis, sicuti non vis; & Hilarius in Psal. 51. non enim confessio peccatorum, nisi in huius sæculi tempore est, dum voluntati suæ unusquisque permissus est, & per vitæ licentiam habet confessionis arbitrium, & Laurentius Iustin. lib. de discipl. & perfect. cap. 23. *quamdiù hac mortalitatis tunica, & fragili carne vestitus est, misericorditer à Deo conceditur posse pœnitere, atque de proprijs reatibus satisfacere Conditori, vnde in cap. fir-*
mi-

mitter de summa Trinit. & fide Catholica definitur talis potestas collata viatori relapso tempore vitæ his verbis. *Si post baptismum, quisquam prolapsus fuerit in peccatum, per veram potest semper pœnitentiam reparari, aduerte ly semper, vt significetur nullam offerri occasionem adulto viatori bene. vel male operandi sine potentia sufficienti ad vtrumque actum, & ideo S. Thomas 3. contra gent. cap. 156. & 3. par. quæst. 86. art. 1. in corp. refellens duos errores, ait, erroneus est, tam qui dicit hominem, in hac vita pœnitere non posse, ac quod per pœnitentiam nequeat deleri peccatum.*

102 Præterea clarissimum testimonium depromo ex verbis Christi Luc. 17. sic alloquentis Pharisæos, *Regnum Dei intra vos est, hoc est non actu, sed potestate, quia si nolitis resistere auxilio, potestis dona fidei, & gratiæ, quæ sunt Regnum Dei, comparare, vt ibi exponit Cornelius adducens S. Cirillum, ac Theophilactum, qui deridet Pharisæos,*

H 4 quod

quod ignorent rem, quæ intra se sit, & quæ valde facilis, si capere velint; tum sic, illud dicitur esse intra nos, quod est constitutum in potestate liberi arbitrij ex S. Thom. in 2. dist. 28. quæst. vnica art. 4. in corp. & Philosopho 3. Ethic. cap. 5. & habet Damascenus lib. 2. de Fide cap. 26. inquit, in nobis sunt ea, quorum sumus liberam adepti potestatem, & facere, & non facere, sed Regnum Dei ex Christi testimonio, quod consistit in dono fidei, & iustificationis, est intra nos, ergo nos habemus potestatem acceptam à Deo, qua possumus tale Regnum acquirere, ideoque SS. Patrum communis vox est, vt liquet ex eorum libris, in nostra situm esse potentia bene operari, ac neminem posse nobis inuitis eripere bonam operationem, ita vt Deus in iudicio possit iure tribuere peccatori, non sibi, quod pereat, nec habeat vitam æternam.

103 Tandem arguo ratione à priori, vnicuique rei inest potentia ad consecutionem sui finis, vt patet in-

inductione, ergo hæc potentia potiori iure inerit homini ordinato ad finem sublimiorem; subsumo, sed præciso auxilio sufficienti, non esset in potestate hominis consequi suum finem, qui non est alio medio acquisibilis, quam per potentiam bene operandi, ergo datur in homine potestas sufficiens ad bene operandum.

104 Infero 2. hæc auxilia sufficientia non dari toto vitæ tempore, sed interruptè, & per quædam temporum interualla. ita Doctores cum S. Aug. lib. 2. de Peccatorum meritis cap. 19. & lib. contra Epistolam fundamenti cap. 37. vbi sic loquitur: *Certis rerum, ac temporum mensuris vocaris, ut redeas, quod intellige, quotiescunque adsit obligatio vitandi peccatum, vel seruandi præceptum. Quare cum Sancti Patres docent dari semper à Deo auxilium, ad singulos actus, s; semper, vel pro eodem sumunt, ac frequenter, iuxta illud Pauli Act. 14. semper gratias ago, & Christi Domini, oportet semper*

orare, & nunquam deficere, vel loquuntur in ordine ad omne illud tempus, in quo offertur occasio peccandi, & obligatio obediendi sub præcepto, qua ratione Christus Ioan. 18. de se ipso inquit, *Ego semper docui in Synagoga*, hoc est omni tempore congruo, & opportuno ad docendum, & in hoc eodem sensu loquitur Concilium Senonense can. 15. *neque tamen tanta gratiæ necessitas libero præiudicat arbitrio, cum illa semper in promptu sit, & ne momentum quidem prætereat, in quo Deus non stet ad ostium, & pulset, ut aduertunt Vasquez, Bellarminus, Valentia, Suarez lib. 4. de Prædest. cap. 3. num. 4. apud Ruiz disp. 47. de Prædest. & seq.*

105 Sed dices 1. potest Deus in pœnam peccati auferre ab aliquo rectum vsum rationis, eumque in eo amentiaæ statu punire pœna mortis, ergò etiam denegare homini sanæ mentis auxilia ad salutem. Nego paritatem, quia sicuti Deus non tenetur protrahere vitam peccatoris, vel impedire morbos, aliaque ma-
la

la physica contingentia secundum
 cursum causarum naturalium, ita
 nec tenetur sanam seruare eius men-
 tem; at posito quod homo sit com-
 pos sui, ac proinde in statu meren-
 di, ac demerendi, exigit à Deo tan-
 quam Auctore naturæ media, quibus
 possit consequi suum finem, quem-
 admodum licet Deus non teneatur
 approximare ignem stupæ, vel pos-
 sit à stupa illum remouere, nihilomi-
 nus supposita approximatione exhi-
 bet concursum ad actualemb combustionem.
 Cæterum si esset homini
 sublatus à Deo vsus rationis in pœ-
 nam suorum criminum, careret qui-
 dem potentia sufficienti ad salutem,
 ac damnaretur decedens in statu im-
 pœnitentiæ, non tamen puniretur
 noua pœna ob nouas transgressiones
 factas in statu amentia, quia deesset
 virtus sufficiens ad non transgre-
 diendum, & ad agendam pœni-
 tentiam.

106 Dices 2. & ad hominem,
 non est absurdum, quod hæc auxi-
 lia sufficientia dentur interpolate,

ergo neque erit absurdum, quod post aliquod determinatum tempus perpetuò denegentur pro reliquo vitæ tempore. Nego consequentiam, quia est moraliter impossibile, quod in tempore sequenti ad transgressiones antecedentes, non offeratur homini sanæ mentis occasio violandi, vel seruandi præceptum diuinum; in quo casu, tum ratio Prouidentia, tum status adulti viatoris exigit vires ad seruandum præceptum sui Principis, ne dicatur lata lex à Superiore de re impossibili, & sine auxilijs necessarijs ad illius obseruantiam.

107 Dices 3. dictum illud Pauli 1. ad Timoth. 2. *Deus vult omnes homines saluos fieri*, comprehendit paruulos, quibus aliquando deest medium sufficiens, quo salutem consequi possint, vti accidit, cum puer moritur in utero Matris sine vlla negligentia Parentum, vel etiam postquam natus est, vt aduertit Augustinus apud Ruiz disp. 49. de Prædest. sect. 3. inquiring paruulos mori aliquando properantibus Parentibus ad

con-

conferendum Baptismum sic dispo-
nente, ac permittente Deo, ergo ea-
dem carentia auxilij potest sine vlllo
incommodo denegari adultis. Resp.
Deum ex meritis Christi dedisse
paruulis sufficiens remedium per
Sacramentum expiatium originalis,
quale in statu legis naturæ fuit re-
medium paruulorum, circumcisio in
lege veteri, & Baptismus in lege
Euangelica, & ob hanc Sacramenti
institutionem verificatur, quod Chri-
stus pro paruulis mortuus sit, & quod
non solum adulti, sed etiam paruuli
possint, ac debeant agnoscere Chri-
stum, vt Saluatorem, ac Redempto-
rem, quam ob causam Apost. ad
Rom. 5. comparans Christum cum
Adamo inquit, *sicut per vnus delictum
in omnes homines in condemnationem,*
*ita per vnus iustitiã in omnes homines
multò magis gratia Dei abundauit in
iustificationem vite; vnde præclarè S.
August. lib. 2. de Peccat. merit. &
remiss. cap. 29. ait; quis est, qui audeat
dicere Dominum Christum maioribus
tantum (hoc est adultis) non etiam*
par-

paruulis esse Iesum, idest Saluatorem.
Quod autem hic, & nunc permitrat
Deus causis secundis eas naturales
operationes, quibus interdum adne-
ctitur mors pueri, non est contra
diuinæ prouidentiae sapientissimam
gubernationem, cum qua non est
impossibilis permissio alicuius
mali physici, eo modo, quo permit-
tit perpetuam amentiam in homine,
postquam lapsus est in peccatum,
ideoque hanc propositionem censet
solummodo concedendam Suarez lib.
4. de Prædest. cap. 4. nempe Deum
prouidisse omnibus, etiam paruulis
de auxilio planè sufficienti, quan-
tum est ex parte sua, nisi aliud exi-
gat cursus causarum naturalium, aut
aliter non disposuerit voluntas li-
bera eorum, in quorum potestate
sunt paruuli, & cum hac limitatione
verificatur dictum vniuersale Aposto-
li, *Deus vult omnes homines saluos fie-
ri;* At aliter res se habet in adultis sa-
næ mentis, quibus dum inest cogni-
tio, & obligatio vitandi malum, debet
adesse potentia bene operandi, sine
qua

qua cessaret obligatio seruandi leges,
& præcepta.

108 Dices 4. Nemo ex adultis
habet potentiam sufficientem ad
obtinendam salutem, nisi se dispo-
nat per actus honestos supernatura-
les, ergo quamplures barbari, vti nul-
lam habent fidei, & euangelij co-
gnitionem, ita nec gratiam excitan-
tem supernaturalem sufficientem ad
consecutionem salutis, iuxta dictum
Sancti Prosperi lib. 2. de vocatione
Gentium cap. 3. & in respons. ad Ca-
pitula Gallorum obiect. 4. vbi ait,
*non omnes esse vocatos, quia non om-
nibus innotuit Euangelium.* Respon-
cum Suarez lib. 4. de Prædest. cap.
3. num. 14. Deum dare omnibus
auxilia saltem naturalia, quibus co-
gnoscant supplicium, vel præmium
malis, ac bonis operibus rependen-
dum, vt ea cognitione moueantur
ad detestanda peccata, & ad seruan-
dam legem naturalem, & quamuis
hæc auxilia nullo modo conducant
ad salutem directè, & per modum
causæ meritoriaë, attamen condu-
cunt

cunt remotè per modum remouentis prohibens, in quantum homo his auxilijs adiutus, remouet peccata, impediencia collationem auxiliorum supernaturalium, & illustrationum, quæ necessariae sunt ad consecutionem salutis eo modo, quo effodiens terram è loco, in quo iacienda sunt fundamenta, ponit aliquid inferuiens constructioni Domus, per modum remouentis prohibens. Ad auctoritatem S. Prosperi aio, ipsum negare Infidelibus vocationem proximam, non remotam, quæ consistit in gratia excitante ad bonum opus morale, & ad obseruantiam legis naturalis, quam dum aliquis non seruat, demeretur vocationem proximam, per auxilia supernaturalia. Eadem solutione eliditur hoc aliud argumentum, Barbari carent fide, quæ ex Trident. sess. 6. cap. 6. est humanae salutis initium, ergò carent auxilio sufficienti ad salutem consequendam per fidem, eliditur, inquam, distinguendo consequens, carent auxilio sufficienti proximo, vel remoto, seu

seu mediato, vel immediato, nego, carent auxilio sufficienti proximo, & immediato ad salutem, trāseat, & hac de causa Paulus ad Rom. 1. inexcusabiles vocat Gentiles, eo quia collatū ijs fuit cum notitia Dei, & legis naturalis, sufficiens auxilium, quo poterant vitare peccata, quamuis sine merito vitæ æternæ, vt ait S. Tho. in 2. dist. 28. quæst. 1. art. 2. ad 6. vbi in his admittit potentiam ad vitandum peccatum, sed non cum merito, his fere verbis, *quicumque euitat peccatum, peccato resistit, unde hoc etiam fieri potest sine gratia, nec oportet, quod tunc homo resistendo peccato, mereatur præmium æternum, sed qui vincit peccatum, non potest vincere, nisi opus meritorium operetur, unde talis victoria, quæ vitam æternam meretur, sine gratia non fit.*

109 Dices quinto, si homini lapso daretur auxilium sufficiens in singulis instantibus, in quibus vrget præceptum operandi, non haberet homo necessitatem orandi Deum pro infusione auxiliij, sed vrgente præ-

præcepto necessitatur ad orandum pro impetratione auxiliij, ergo non habet auxilium ad operandum: maior probatur, quia Adam in statu innocentiaë habuit adiutorium sine quo non, seu auxilium proxime sufficiens, non tenebatur Deum orare, ut vires sibi ad exequenda mandata ministraret, quia, *quid stultius*, ait Augustinus lib. de nat. & grat. cap. 18. *quam orare, ut facias, quod in potestate habes?* vnde ep. 105. concludit, *si in potestate haberetur, utique non oraretur*, ergo si homo lapsus haberet tale adiutorium, pro illo habendo non oraret. Minorj patet ex Augustini eiusque discipulorum testimonijs, in quibus supponunt nos non habere auxilium ad legem implendam, sed obligationem petendi auxilium, per quod est adimplenda: sic loquitur lib. de sp. & litt. cap. 19. *lex data est, ut gratia quæreretur, gratia data est, ut lex impleretur.* S. Fulgent. lib. 2. de ver. prædest. cap. 4. *dum præcipitur nobis, ut velimus, ostenditur, quid habere debemus, sed*
quia

quia id ex nobis habere non possumus, admonemur, ut à quo nobis datur præceptum, ab ipso petamus auxilium; & S. Prosper in epist. ad Demetriadem, nec unquam ob aliud datur præceptum, nisi ut quæratur præcipientis auxilium; Tandem Cælestinus in epist. ad Episcopos Galliæ scribit, in omnibus nostris actibus, cogitationibus, ac motibus adiutor, & protector orandus est.

110 Resp. distingui ex dictis sect. 2. potentiam proximam ad petendum auxilium pro impletione legis, à potentia immediatè executiva obseruantia legis: porro licet natura lapsa indigeat orare, ac petere gratiam, cum qua possit legem implere, attamen ad hanc petitionem faciendam, habet adiutorium, seu auxilium sufficiens, sine quo non obligaret lex ad petendum, nec homo peccaret non petendo, ideoque oratio non fit ad petendum auxilium pro facienda petitione auxiliij, sed auxilium pro implendo præcepto, aliter requireretur aliud nouum

au-

auxilium, sine quo non posset fieri
 petitio primi auxiliij, & sic in infini-
 tum, idque deduco ex Trid. sess. 6.
 cap. 11. vbi, per ea verba, *Deus iu-
 bendo monet facere quod possis*, osten-
 dit iussionem obligare eum, qui pol-
 let actuali potentia, & virtute ope-
 randi, & per verba subsequencia,
*Et petere quod non possis, & adiuvat,
 ut possis*, demonstrat Deum, si iu-
 beat id, quod non est immediate in
 nostra potestate, obligare ad peten-
 dum auxilium necessarium, ut possi-
 mus immediate implere id, quod
 iubet, & simul dando gratiam auxi-
 liatricem sufficientem ad petitionem,
 sine qua gratia, non tam præciperet
 facere, quod possumus, quam facere,
 quod non possumus, quod negatur à
 concilio; quare auxilium ad peten-
 dum, & orandum non petitur per
 eam orationem, sed supponitur an-
 tecedenter datum, ne iussio de oran-
 do, & petendo sit de re impossibili.
 & retorqueo argumentum, necessitas
 orationis probat non dari in homi-
 ne auxilium ad immediatam exe-
 cu-

cationem legis, non vero non dari potentiam ad impetrandum auxilium, per quod lex est exequenda, ergo non probat non adesse in homine potentiam saltem mediate sufficientem ad obseruandam legem, quod erat probandum; imo ex his Patrum testimonijs probo meam illationem, Patres docent inesse nobis obligationem orandi, ergo supponunt dari in nobis potentiam ad orandum, alioquin agnoscerent debitum rei impossibilis: subsumo, sed qui potest orare, ac petere auxilium, potest, si peter, illud impetrare, & cum auxilio impetrato implere legem iubentem, ergo habet potentiam saltem mediatam ad legis impletionem; male ergo ex necessitate, ac debito orandi infertur impotentia obseruantiae legis. Distinguo igitur minorem, homo tenetur orare, tenetur, inquam, pro impetrando auxilio immediate factiuo rei praecipuae, quando caret potentia immediata, concedo, pro auxilio, cum quo est facienda oratio, nego minorem

rem, & consequentiam.

III Dices 6. Deus prou. 1. 24. reprehendens reprobos, quod vocati renuerunt, minatur, quod in eorum interitu non audiet illos, *vocauit, & renuistis, despexistis consilium meum, ego quoque in interitu vestro ridebo, & v. 28. inuocabunt me, & non audiam, seu, vt habet versio hebræa, non respondeam, quærent me mali, & non inuenient*, ergo non omni tempore, quo vrget præceptum, inest peccatori potentia ad conuersionem, vel si hæc inest, non est sufficiens ad salutem. Resp. cum Cornelio ibi s. dices ergo, respui à Deo inuocationem, quia non inuocant Deum cum vera pœnitentia, nec vt impetrent remissionem culpæ, sed condonationem pœnæ, quam solum timent, vt inuocauit Antiochus, qui ob id non meruit audiri, vnde non audiuntur, eo quod non vera, & serua contritione resipiscunt, vti possent, si vellent, & multi voluerunt, cum de toto tempore viæ, in quo adest obligatio pœnitentiæ, verificetur, illa indefinita,

nita, & absque vlla limitatione protestatio, & promissio Dei, in quacumque hora ingemuerit peccator, peccatorum eius non recordabor, & ideo S. Chrisost. hom. 37. in Matth. & hom. 19. & 43. in gen. & lib. 1. de compunct. ait semper esse in hac vita possibilem poenitentiam, eiusque possibilitatem ostendit praxis Pastorum Ecclesiae, qui in quocumque momento ante mortem, suadent peccatoribus poenitentiam, quam utique non suaderent si ex defectu poenitentiae impossibilem existimarent.

112 Dices 7. si adultus perpetuo amens moriatur in statu amentiae, caret potentia sufficienti ad salutem. Respondeo hunc baptizari posse, sicuti baptizatur puer. At si moriatur sine baptismo puniendus est sola poena damni instar pueri non baptizati, cuius infantiae comparatur ex defectu rationis totum suae vitae curriculum, ac si esset perpetuo infans.

113 Infero tertio Deum de lege ordinaria nemini denegare aliquod
spa-

spatium temporis, quo possit à peccato resurgere per pœnitentiam, ac saluari. Ducor i. quia Deus vniuersaliter inuitat, & hortatur peccatores ad resipiscendum, *redite prauaricatores ad cor, item, conuertimini ad me, in toto corde vestro,* & Sap. 12. *bonæ spei fecisti filios tuos, quoniam iudicans, dans locum in peccatis pœnitentia, si enim inimicos seruorum tuorum, & debitos morti (hoc est Ægyptios, & Chananæos) cum tanta cruciasti attentione, dans tempus, & locum, per quem possent mutari à malitia, per quæ verba docet Spiritus Sãctus datum fuisse à Deo reprobis tempus, & locum, cum potentia, qua potuissent, si voluissent, mutari à malitia, vt ibi explicat Cornel. v. 19. s. docuisti autem, & v. 20. s. si cum Christo. secundo quia vti Angelis prauaricatoribus dedit morulam breuem quidem, sed sufficientem, in qua poterant resipiscere, & redire in gratiam, ita & peccatoribus concedit aliquam temporis moram, quæ sit sufficiens ad pœnitendum.*

SE-

p
di
vi
fi
el
et
or
4.
cu
pe
qu
2.
no
su
ta
ni
no
li